

Î N C H E I E R E

24 decembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul:

Galina Stratulat

Judecătorii:

Maria Ghervas, Iurie Bejenaru,

examinând chestiunea admisibilității recursului declarat de Manzana Maria și
Boșcova Valentina,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de ÎM OMF
„Microinvest” SRL către Manzana Veaceslav, Boșcova Valentina și Manzana Maria
cu privire la încasarea penalității în baza contractului de împrumut,

împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 11 septembrie 2014, prin care a
fost admis apelul declarat de Manzana Veaceslav, casată parțial hotărîrea
Judecătoriei Vulcănești din 06 iunie 2012, cu emiterera unei noi hotărîri de admitere
parțială a acțiunii,

c o n s t a t ă

La 03 februarie 2012 ÎM OMF „Microinvest” SRL a depus cerere de
chemare în judecată către Manzana Veaceslav, Boșcova Valentina și Manzana
Maria cu privire la încasarea datoriei, solicitînd încasarea în mod solidar de la pîrît
și copîrîți în folosul reclamantului a datoriei în sumă de 34 645,86 lei MD, din care:
penalitate în mărime de 34 645,86 lei MDL și încasarea în folosul reclamantului în
mod solidar de la pîrît și copîrîți a taxei de stat de în mărime de 1 039,37 lei.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, la data de 22.09.2008 reclamantul și
pârâtul au încheiat un contract de împrumut cu dobîndă nr. CHEG- 106.08, privind
acordarea împrumutului de 70 000 lei, cu o dobîndă de 25,3% anual și scadența
finală pînă la 20.09.2012. În scopul garantării restituirii împrumutului, plății
dobînzilor și altor sume aferente împrumutului, reclamantul a încheiat cu pîrîtul
Boșcova Valentina și Manzana Maria contractul de fidejusiune nr. CHEG- 106.08
din 22.09.2008.

Pîrîtul nerespectînd graficul de rambursare a înregistrat în repetate rînduri
datorii la tranșele împrumutului și dobînda aferentă. Astfel, pîrîtul și copîrîții au
fost preîntîmpinați prin avertismentul din 03.09.2009, apoi la data de 14.09.2009,
despre existența datoriilor și obligația de a restitui suma împrumutului și de a plăti
dobînzile aferente și penalitățile, precum și intenția de a acționa în judecată, în cazul
în care datoriile nu vor fi achitate în termenul acordat.

La data de 01.07.2010 de către reclamant a fost depusă la Judecătoria
Vulcănești o cerere privind eliberarea ordonanței judecătorești privind încasarea
datoriei conform contractului de împrumut CHEG - 106.08 din 22.09.2008 în sumă

totală de 94 034,60 lei. Ulterior, pîrîtul și-a executat parțial obligația de restituire a împrumutului și plăților aferente, achitînd doar suma datoriei de 59 388,74 lei din care: 41 954,86 lei - împrumut și 17 433,88 lei - dobînda, fapt pentru care a fost eliberat pîrîtului și un certificat cu privire la plățile efectuate și datoria restantă.

Prin urmare, pîrîtul nu și-a respectat obligațiile contractuale de restituire a împrumutului și dobînzii aferente în conformitate cu graficul de rambursare, fapt pentru care la data de 15.06.2010 i-a fost calculată penalitatea la suma de 34 645,86 lei.

Prin hotărîrea Judecătoriei Vulcănești din 06 iunie 2012 acțiunea a fost admisă.

S-a încasat în mod solidar, de la Manzana Veaceslav Vasile, Boșcova Valentina Chirill și Manzana Maria Chirill în folosul ÎM OMF „Microinvest” SRL penalitatea de la contractul de împrumut în mărime de 34 645,86 lei.

S-a încasat în mod solidar, de la Manzana Veaceslav Vasile, Boșcova Valentina Chirill și Manzana Maria Chirill în folosul ÎM OMF „Microinvest” SRL cheltuielile de judecată în mărime de 1 039,37 lei.

În cazul neachitării penalității de la contractul de împrumut de către pîrîții Manzana Veaceslav, Boșcova Valentina și Manzana Maria, de a încasa în mod solidar de la pîrîți în beneficiul ÎM OMF „Microinvest” SRL suma de 34 645,86 lei, iar după 90 de zile de la intrarea în vigoare a hotărîrii judecătorești de a încasa de la pîrîți în beneficiul ÎM OMF „Microinvest” SRL 5% din suma penalității pentru fiecare zi de întîrziere de neexecutare a hotărîrii judecătorești în conformitate cu art. 619 Cod Civil.

La data de 27 martie 2013, pîrîtul Manzana Veaceslav (f.d. 99-100), a declarat apel împotriva hotărîrii Judecătoriei Vulcănești din 06 iunie 2012, solicitînd casarea hotărîrii Judecătoriei Vulcănești din 06 iunie 2012 și emiterea unei noi hotărîri prin care să fie respinsă acțiunea integral.

Prin decizia Curții de Apel Cahul din 11 septembrie 2014 s-a admis apelul declarat de către Manzana Veaceslav, s-a casat parțial hotărîrea Judecătoriei Vulcănești din 06 iunie 2012, cu emiterera unei noi hotărîri de admitere parțială a acțiunii.

S-a încasat de la Manzana Veaceslav, Boșcova Valentina și Manzana Maria în mod solidar în beneficiul ÎM OMF „Microinvest” SRL penalitate în baza contractului de împrumut în mărime de 9 667, 52 lei.

S-a încasat de la ÎM OMF „Microinvest” SRL în beneficiul lui Manzana Veaceslav cheltuieli de judecată în mărime de 490 lei.

La adoptarea soluției instanței de apel, s-a constatat că, conform pct. 2.9.1 a contractului de împrumut cu destinație specială cu dobîndă nr. CHEG- 106.08 din 22 septembrie 2008 (f.d. 12-13) încheiat între ÎM OMF „Microinvest” SRL și Manzana Veaceslav, este prevăzută clauza penală - penalitatea de întîrziere în mărime de 1,0 % pentru fiecare zi de întîrziere a plății.

În calitate de fidejutori în contract sunt indicați copârții Boșcova Valentina și Manzana Maria, care conform prevederilor art. 1156 Cod Civil, poartă răspundere solidară cu debitorul față de creditorul ÎM OMF „Microinvest” SRL pentru neexecutarea obligațiunilor contractuale.

Întru aplicarea uniforme a practicii judiciare, potrivit pct. 31 alin.4 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 8 din 24.12.2010 „Cu privire la unele chestiuni referitoare la aplicarea de către instanțele judecătorești a legislației la soluționarea litigiilor legate de contractele de împrumut”, la determinarea perioadei pentru care urmează a fi încasată clauza penală este necesar să se țină cont de prevederile art. 268 lit. a) Cod Civil, potrivit căruia clauza penală (penalitatea) urmează a fi încasată pentru perioada anterioară acțiunii, dar numai mare de 6 luni.

Astfel, acțiunea de încasare a penalității se prescrie în termen de 6 luni (180 de zile), și urmează de recalculat cuantumul penalității, reieșind din perioada de 16.12.2009 pînă la 16.06.2010 (data ultimei achitări a datoriei de împrumut și a dobînzii pe contract de împrumut) care constituie suma de 19 335,05 lei.

Tot odată, instanța de apel a menționat că existența temeiurilor pentru reducerea la jumătate a clauzei penale, fiind constatate circumstanțe excepționale, anume: datoria a fost achitată, mărime excesivă a penalității.

În conformitate cu prevederile citate, penalitatea de la contractul de împrumut cu destinație specială cu dobîndă nr. CHEG - 106.08 încheiat între ÎM OMF „Microinvest” SRL și Manzana Veacesav, se va micșora de la 1,0% la 0,5% și se va prescrie și percepe pe un termen de 6 luni, reieșind din perioada de 16.12.2009 pînă la 15.06.2010, ce va constitui penalitatea pentru contractul de împrumut în mărime de 9 667,52 lei, calculată din plățile (tranșele) efectuate lunar de pîrît pentru stingerea datoriei pe contractul de împrumut încheiat. Astfel, se va percepe o penalitate cu procentaj redus, deoarece datoria a fost achitată, iar mărimea penalității depășește suma datoriei, unde cu atît mai mult, debitorul a solicitat reducerea penalității.

Deoarece la încheierea contractului de împrumut s-a convenit asupra încheierii contractului de fidejusiune, prin care o parte (fidejutor) se obligă față de cealaltă parte (creditor) să execute integral sau parțial, gratuit sau oneros obligația debitorului, în cazul neexecutării obligației privind restituirea împrumutului, fidejutorul și împrumutatul, în conformitate cu art. 1156 Cod Civil, sunt obligați în mod solidar să restituie împrumutul creditorului. Astfel, fidejusorii Boșcova Valentina și Manzana Maria sunt obligați în mod solidar cu pîrîtul Manzana Veaceslav să achită penalitatea datorată în mărime de 9 667,52 lei în beneficiul reclamantului ÎM OMF „Microinvest” SRL.

Tot odată, instanța de apel a menționat că, consideră neîntemeiate argumentele ÎM OMF „Microinvest” SRL privind necorespunderea mărimii dobînzii pe contract de împrumut cu rata de finanțare al Băncii Naționale Moldovei, deoarece acesta nu

prezintă obiect al litigiului în cauză, fiind solicitat de reclamant doar penalitatea pe contract de împrumut. Mai mult, apelantul Manzana Veaceslav la data de 09.09.2011 a achitat toată datoria calculată de creditor în mărime de 34 338,74 lei (împrumutul și dobânda). Iar dobânda pe contract ce prezintă finanțare nonbancară, în mărime de 25,30 % este rezonabilă cu rata de referință interbancară (CHIBOR) stabilită de BNM în perioada încheierii și executării contractului de împrumut.

La 05 noiembrie 2014 Manzana Maria și Boșcova Valentina au depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea lui, casarea hotărârilor judecătorești, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii depusă de ÎM OMF „Microinvest” SRL.

În motivarea recursului Manzana Maria și Boșcova Valentina au invocat că, instanța de apel și prima instanță nu au constatat și nu au elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, a aplica eronat normele de drept material și procedural, iar concluziile instanțelor expuse în hotărâre sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Manzana Maria și Boșcova Valentina nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Astfel, analizând actele cauzei Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ constată că argumentele formulate în recurs se limitează la situația de apreciere de către instanțele ierarhic inferioare a circumstanțelor de fapt a cauzei.

Instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, iar argumentele invocate în recurs, în esența lui, sînt similare argumentelor invocate atît în prima instanță cît și în instanța de apel și sînt expuse asupra circumstanțelor de fapt și nu de drept, căroră instanța de apel le-a dat o apreciere corectă, avînd la bază cumulul de dovezi administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, apreciate conform cerințelor art. 130 CPC.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în

verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, fără a se examina temeinicia lor.

Pe când, alte argumente invocate în recurs nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respins. Or recursul, exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei dar nu și temeinicia în fapt.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocat în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat în mod corespunzător.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Manzana Maria și Boșcova Valentina ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e

Recursul declarat de Manzana Maria și Boșcova Valentina se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecătorul

Galina Stratulat

Judecătorii

Maria Ghervas

Iurie Bejenaru